

d) Jaké vlastnosti by mělo písmeno mít, aby pro Tebe bylo krásné?

.....

.....

.....

e) U písma, které používáme v knihách nebo jiných textech je ale důležitá i jeho čitelnost. Co by mělo písmo mít, aby se Ti dobře četlo?

.....

.....

.....

Úkol 6.

III.

Výstava, kterou právě procházíte, se jmenuje Černobílá série & konstelace a sám tvůrce o některých svých obrazech říká, že záměrně volil černobílou barevnost, aby se vyhnul psychologickému vlivu barev na diváky, a Ti mohli plně vnímat sílu znaku.

a) Jaké vlastnosti vystavených děl podle Tebe zvyšují citový prožitek?

.....

.....

.....

b) Jaký psychologický význam má v naší kultuře bílá barva?

.....

.....

.....

c) Vnímají všichni lidé na světě černou a bílou barvu stejně?

.....

.....

.....

d) Působí na Tebe barevné obrazy na této výstavě silněji než černobílé? Proč myslíš, že tomu tak je?

.....

.....

.....

Úkol 7.

I.

Vyzkoušej si natisknout vlastní obraz. Metoda Monotypu je velmi jednoduchá: Stačí nanést barvu na podložku a pomocí válečku jí otisknout na papír. Pozoruj, co se stane s barvou, když na ní zatlačíš plochou válece. Pokus se své dílo pojmenovat.

Úkol 8.

III.

Zajímavou oblastí grafických technik je tisk z výšky. Nazývá se podle toho, že části matrice, které jsou vystouplé, se otisknou. Vytvoř si vlastní razítko nebo tiskovou matici a pozoruj princip tisku. Nejenže se výsledný obrázek stranově převrátí, ale to, co jste „nakreslili“ zůstane bílé a prázdné plochy se naopak otisknou.

Odpovědi:

25

1a – Symboly jsou ve skutečnosti zrcadlená čísla.

1b – Doteky, Lettristická kompozice

2a – 7 – Šťastné číslo, za 7 dní byl podle Bible stvořen svět

13 – Nešťastné číslo, symbol babylonského boha podsvětí

2d – 3 nebo 33

2e – kvůli narození v roce 1933

2f – např. 2, 5, 11, 17, 19, 23, 29, 31, 37, 41, 43, 47, 53

5a – letter- anglicky písmeno, dopis

5b – street art, graffiti

6b – Pozitivní, barva čistoty a radosti

6c – Ne. V asijských zemích je bílá barva tradičně vnímána jako barva smutku, zatímco černá je často barvou bohatství.

Zdroje:

<http://bajger.wz.cz/frk/chapter5.html>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Eduard_Ov%C4%8D%C3%A1%C4%8Dek

https://cs.wikipedia.org/wiki/Prvo%C4%8D%C3%ADslo#Prvo.C4.8D.C3.ADsla_do_1000

<http://typomil.com/typofilos/2008/04/letrismus-pismo-gesto-znak-umeni/>

VÝSTAVNÍ SÍŇ

SOKOLSKÁ 26

Eduard Ovčáček

Černobílá série & konstelace

10. 3. 2016 – 22. 4. 2016

Milý návštěvníku!

Držíš v ruce univerzální pracovní list, který Tě provede životem a tvorbou Eduarda Ovčáčka

Eduard Ovčáček, významný inovátor na poli grafických technik a rodák z Třince, představuje vůdčí osobnost českého lettrismu. Narodil se 5. března 1933 a absolvoval Vysokou školu výtvarného umění v Bratislavě. Již od 60. let 20. století se jeho díla objevovala na mnoha výstavách nejen v Československu. Je držitelem mnoha významných českých i zahraničních ocenění (Cena Vladimíra Boudníka 1999 a Grafika roku 2000 a 2004). V současném díle autora se snoubí celoživotní zkušenosti s vývojem grafických a polygrafických technik a práce s digitální grafikou. Grafémy a znaky prostupují celou jeho dosavadní tvorbou jako ústřední linie globální řeči lidstva, které spěje ke vzájemnému porozumění.

I. = 1.–3. ročník ZŠ; II. = 4.–6. ročník ZŠ; III. = 7.–9. ročník ZŠ, SŠ

Úkol 1.

Prohlédni si některá díla Eduarda Ovčáčka a vnímej, jaké symboly, tvary a barvy na svých obrazech používá.

a) Zamysli se nad touto hádankou a doplň řadu znaků:

b) Většina obrazů je vytvořena v počítači. Některé jsou ale malovány ručně. Které to jsou?

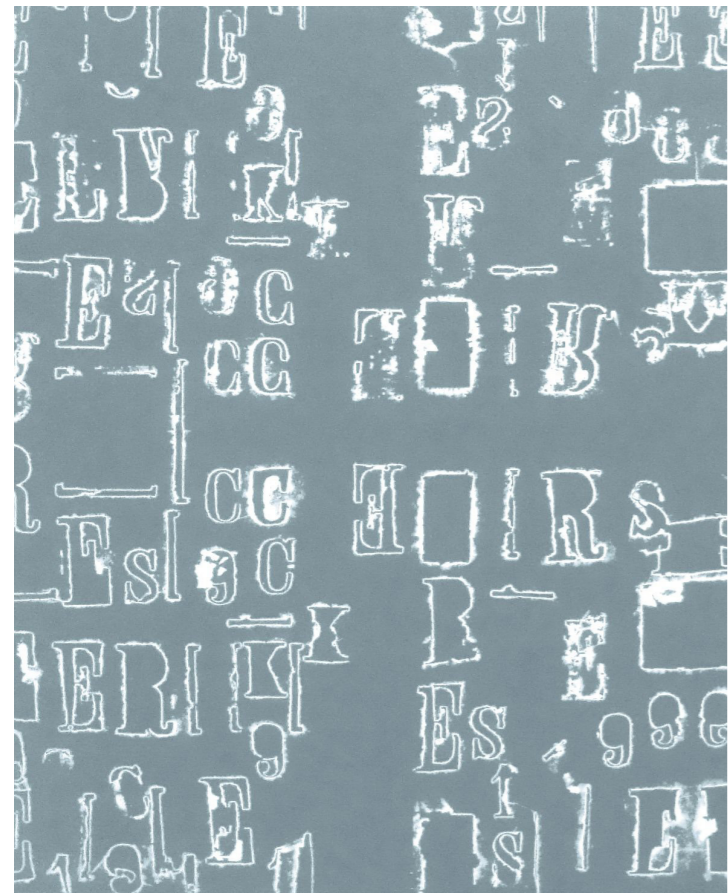
.....

.....

c) Symbol je znak nebo značka, která má nějaký význam. Znáš nějaký symbol? Pokus se jej načrtnout a popsat, co znamená.

.....

d) Každé písmeno nebo číslo je vytvořeno ze základních tvarů: kruhů, čtverců, trojúhelníků a obdélníků. Podívej se na následující obraz, najdi a dokresli všechny tvary, které v něm vidíš.

e) Dokážeš tento obraz nalézt i v galerii?

I. Úkol 2.

Řeč znaků je obvykle v každé kultuře odlišná. Kultura nejsou jen divadla a galerie, je to všechno kolem nás, včetně různých pověstí i symbolů. Lidé společně vytvářejí svou vlastní kulturu, setkávají se, komunikují, mění a neustále vytvářejí něco nového.

a) Některým číslům jsou přisuzovány určité významy. Znáš význam těchto čísel?

7 .....

13 .....

b) Znáš ještě nějaká symbolická čísla? Co znamenají?

.....

.....

.....

c) Jaké číslo máš rád/a? Máš nějaké šťastné číslo?

.....

d) Které číslo se často opakuje v dílech Eduarda Ovčáčka? Náповědu můžeš nalézt v obraze Perforace.

.....

e) Přečti si úvodní odstavec o životě umělce na první straně tohoto listu. Zkus objevit, proč Eduard Ovčáček rád používá právě toto číslo.

.....

.....

.....

f) Číslo, které nejde bezesbytku vydělit jinak než jedničkou nebo sebou se nazývá prvočíslo. S některými už jsme se tu seznámili, je to například 3, 7 a 13. Znáš ještě další prvočísla?

.....

II.

Úkol 3.

Lidé mají většinou rádi svůj jazyk a zabývají se vymyšlením různých říkanek a kouzelných průpovědek.

a) Znáš nějaký jazykolam nebo zařkávadlo? Zkus ho zapsat.

.....

.....

.....

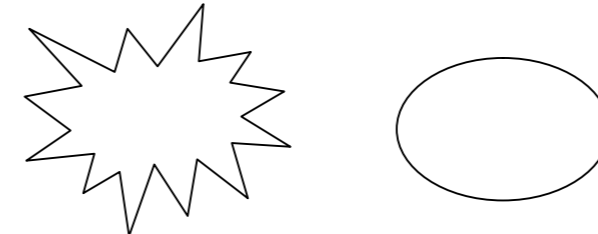
b) Najdi mezi vystavenými obrazy dílo s názvem Slova Kabaly a vyber si slovo, které Ti přijde nejzajímavější.

.....

Kabala jsou židovské spisy sloužící k prohloubení duchovního světa a přiblížení se k Bohu. Ve středověku alchymisté a učenci doufali, že s její pomocí získají věčný život. Nevědomky tam položili základy dnešním moderním vědám.

Úkol 4.

Celý život se setkáváme se znaky. Vnímáme je všichni na světě opravdu odlišně? Vyzkoušíme si malý experiment. Pod tímto textem nalezneš dva obrázky. Jmenují se TIKa a BŮBA. Než budeš pokračovat ve čtení, přiřaď jim jména tak, jak cítíš, že by to mělo být

Pokud jsi pojmenoval/a ježatý tvar TIKa a okrouhlý BŮBA, uvažuješ stejně jako většina lidí na této planetě včetně amazonských indiánů, kteří se nikdy nenesetkali s písmem. Pokud tomu tak nebylo, nic se neděje, Tvoje vnitřní symboly jsou výjimečné.

Úkol 5.

Jen co se narodíme, má na nás vliv psané slovo, knihy, časopisy i reklama. Když se sami naučíme číst, ztrácí pro nás písmena tajemné kouzlo nečitelného znaku a stávají se nositeli významu, který pak už celý život chtě-nechtě musíme číst tak, jak nás naučili. Přesto se pro umělce stává písmo stále novou inspirací. Lze ho psát nebo tisknout na tisíce způsobů, přetvořit, deformovat, natáhnout nebo smrštit, roztrfštit nebo spojit podle představ umělce. Eduard Ovčáček je významnou osobností uměleckého směru zvaného lettrismus. Z vystavených obrazů je jistě jasné, čím se letteristé zabývají.

a) Z jakého slova nejspíše pochází slovo lettrismus?

.....

II.

b) Znáš nějaký další druh umění, který často používá písmo jako nástroj svého vyjádření? Jak se na toto umění díváš?

.....

.....

.....

.....

.....

c) V historii se zaujetí písmem objevuje zejména v podobě bohatě zdobených iniciál v knihách. Iniciála je výrazně zdobné písmeno, kterým většinou začínala kapitola nebo stránka v knize. Prohlédni si obrázek a vytvoř svou vlastní moderní iniciálu.

